

Årringen 2015

Annual Review No 19 of The Arboretum &
Botanical Gardens, University Museum of
Bergen, The University of Bergen

ISSN: 0809-5213

Journal home page:

<https://www.uib.no/universitetshagene/66488/%C3%A5rringen>

Bokmelding

Etnobotanik. Planter i skik og bruk, i historien og
folkemedisinen – Håkan Tunón (Red.),

Tor Jan Ropeid, Institutt for fremmedspråk, Universitetet i Bergen,
postboks 7805, 5020 Bergen (e-post: tor-jan.ropeid@uib.no)

To cite this article: Ropeid, T.J. 2016. – Bokmelding:
Etnobotanik. Planter i skik og bruk, i historien og folkemedisinen
– Håkan Tunón (Red.),. – Årringen 2015 (19): 131–132.

Published May 2016

Bokmelding

Etnobotanik. Planter i skik og brug, i historien og folkemedicinen – Vagn J. Brøndegaaards biografi, bibliografi og artikler i udvalg på dansk. – Redaktør Håkan Tunón, 2 bd. Utgitt av Centrum för biologisk mångfald, Uppsala & Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Stockholm, 1109 s (2015). SEK 700.

Dansken Vagn J. Brøndeggaard (1919 – 2014) var en sentral person innen skandinavisk etnobotanikk i det 20. århundre. Den som interesserer seg for planter og tradisjon, vil før eller senere komme i berøring med hans *Folk og flora: dansk etnobotanik* (1978 – 1980), en monumental framstilling av Danmarks plantetradisjoner i fire bind, som senere ble fulgt av tilsvarende framstillinger om dyr, *Folk og fauna: dansk etnozoologi* (1985 – 1986), og husdyr, *Folk og fe: dansk husdyr etnologi* (1992). I tillegg til disse verkene var Brøndeggaard en særdeles flittig bidragsyter til aviser og tidsskrift av de forskjelligste slag, fra vitenskapelige tidsskrift til mer perifere organ som Dansk Børneblad og Indre Missions-Tidende. Grunnen til dette var at Brøndeggaard ble stående utenfor den akademiske verden i Danmark og så seg nødt til å livnære seg ved hjelp av sin skribentvirksomhet.

Etter at han hadde avsluttet sine tre store verk, forsøkte han å selge sin store boksamling, men da han forlangte at samlingen ikke skulle splittes opp, viste dette seg å være vanskelig. Til slutt besluttet Kungl. Skogs- og Lantbruksakademien i Stockholm å kjøpe samlingen og å gjøre den tilgjengelig for et større publikum. Samlingen har et omfang på over 70 hyllemeter. Og her kommer vi til det som er den absolutte hovedverdien av det foreliggende verk. I *Etnobotanik. Planter i skik og brug, i historien og*

Vagn Brøndegård studerer oppstillingen av sitt arbeidsbibliotek etter at det var blitt overført til KSLA for å utgjøre grunnstammen i V. J. Brøndegårds etnobotaniske samling (foto: Håkan Tunón, 2004).

folkemedisinen finner man både hittil upublisert stoff og små og store artikler som det ellers ville ha vært svært vanskelige å få tak i. Vi får på denne måten tilgang til det som må sies å være en skattkiste av interessant lesestoff fordelt på fire hovedgrupper: Medisinalvekster, folkemedisin og afrodisiaka, vekster i skikk og bruk og vekster til menneskets gagn og fordervelse, til sammen hele 85 artikler. Utgiverne har valgt å beholde artiklene slik Brøndegård opprinnelig skrev dem, og dette betyr at det en del ganger brukes vitenskapelige navn som ikke lenger samsvarer med de senere navneendringer.

Brøndegårds arbeidsmetode var på mange måter kompilerende. Med stor flid og nøyaktighet samlet han sitt stoff og gjorde opplysningene tilgjengelige for en større leserkrets. Det som kan innvendes mot hans metode, er at han nøyhet seg med å samle og ikke ga rom for en mer diskuterende kildekritikk. Dette kan likevel ikke sies å være en alvorlig innvending.

Brøndegårds bibliografi inneholder hele 1588 artikler som alle er oppført i nærværende verk. I tillegg finner vi også et detaljert register med henvisninger til nummer i bibliografien. I boktittelen nevnes også eksplisitt Brøndegårds biografi som del-emne. De biografiske opplysningene som gis, er likevel litt mer sparsomme enn man kunne ha ønsket. De glimtene som gis, viser at Brøndegård på ingen måte kan ha vært et A4-menneske, og en noe mer omfattende framstilling kunne være ønskelig en gang i framtiden. Verket er rikt illustrert med informative bilder. Utstyret er i det hele tatt forbillidlig med tykt kvalitetspapir og solid innbinding.

Til slutt kommer vi til det som på mange måter er rosinen i pølsen: Utgiverne har ikke bare nøydet seg med en trykt utgave. Hele verket er tilgjengelig som gratis nedlastbar pdf-versjon på Kungl. Skogs- og Lantbruksakademiens hjemmeside:

www.ksla.se/anh/bibl./brondegardsamlingen/nyutgivningvagn/vagn

Her finnes dessuten også gratis nedlastbare utgaver av Brøndegårds Folk og flora, Folk og fauna, Folk og fæ samt Brøndegårds artikler på tysk.

– Tor Jan Ropceid